

Acta de sessió de la Comissió de Coordinació Educativa de l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància (IEPI)

Identificació de la sessió

Núm.: 2

Caràcter: ordinària

Data: 6 d'abril de 2022

Horari: de 17:30h a 19:40h

Lloc: videoconferència

Assistents

- M. Magdalena Collinge March, directora de l'Institut per l'Educació de la Primera Infància.
- Júlia Muñoz Ametller, secretària, ATD de la Conselleria d'Educació i Formació Professional.
- Cristina Gomila Pons, com a experta en programes d'acompanyament familiar (Menorca).
- Verónica López Noguera, mestra de primer cicle d'Educació Infantil (Eivissa - Formentera).
- Rosa Mas Ramis, com a experta en les funcions pròpies d'aquesta comissió (Mallorca).
- Magdalena Mesquida Lluch, mestra de primer cicle d'Educació Infantil (Menorca).
- Maria Lluïsa Ortiz Elegido, en representació dels equips d'atenció primerenca (EAP_Mallorca).
- Joana Pinya Aguiló, com a experta en les funcions pròpies d'aquesta comissió (Mallorca).
- Catalina Quetglas Sureda, com a experta en les funcions pròpies d'aquesta comissió (Mallorca).
- Carmel Redondo Ferrer, en representació dels equips d'atenció primerenca (EAP_Eivissa - Formentera).
- Francisca Roman Alles, en representació dels equips d'atenció primerenca (EAP_Menorca).
- Francisca Tomàs Vidal, mestra de primer cicle d'Educació Infantil (Mallorca).

Absents

- Apol·lònia Figuera Rotger, com a experta en programes d'acompanyament familiar (Mallorca), excusa la seva absència.
- Margalida Planas Torres, com a experta en programes d'acompanyament familiar (Mallorca).

Ordre del dia

1. Lectura i aprovació, si escau, de la reunió anterior (veure esborrany d'acta de la comissió de coordinació educativa de 15 de desembre de 2021).
2. Presentació de l'esborrany de les Orientacions per al desplegament del currículum al primer cicle d'educació infantil de les Illes Balears.
3. Torn de paraula de valoracions sobre les Orientacions per part dels membres de la Comissió.
4. Presa d'acords en relació al recull de valoracions.
5. Torn obert de paraula.

Documentació que s'aporta

1. Presentació/guio de la sessió .
2. Esborrany d'Orientacions per al desplegament del currículum als centres de primer cicle d'educació infantil de la Xarxa Pública i de la Xarxa Complementària de les Illes Balears.
3. Esborrany de Mapa de Situacions d'Aprenentatge.
4. Esborrany de Situació d'aprenentatge de racó de pintura a EI-1.

Desenvolupament de la sessió

Magdalena Collinge obre la reunió de la Comissió, saludant als membres de la comissió assistents i situant el tema principal de l'ordre del dia:

A final de l'any 2021 es va publicar l'esborrany de RD de Currículum del Ministerio de Educación. Una volta es va aprovar el RD, la Conselleria d'educació i Formació professional de les Illes Balears va publicar l'esborrany del Decret de currículum d'EI que ara està en procés de tramitació al CEIB.

Des de la publicació del primer esborrany del RD, la comissió específica d'experts va anar elaborant aquestes Orientacions de currículum que es comparteixen ara en aquesta comissió perquè es puguin publicar en el mateix moment que es publiqui el Decret a les IB. Durant aquest període, abans de la publicació, estam recollint les aportacions necessàries per completar aquest document.

Amb la publicació de la normativa i l'esborrany de Decret, es va valorar que s'havien de fer aquestes orientacions perquè acompanyassin i facilitassin a les escoles per fer el desplegament curricular. Per això es va crear una Comissió específica per elaborar-les. Hores d'ara s'està iniciant la formació per a l'elaboració de les situacions d'aprenentatge.

Després d'aquesta benvinguda i posada en situació, es comencen a tractar els punts de l'**ordre del dia**:

1. Lectura i aprovació, si escau, de la reunió anterior (veure esborrany d'acta de la comissió de coordinació educativa de 15 de desembre de 2021).

A l'acta anterior es varen recollir les aportacions que varen fer els membres de la comissió de coordinació educativa i es va penjar a la web de l'IEPI. L'acta de dia 15 de desembre de 2021 queda aprovada.

2. Presentació de l'esborrany de les Orientacions per al desplegament del currículum al primer cicle d'educació infantil de les Illes Balears.

Na Júlia Muñoz, inicia la Presentació de l'esborrany de les Orientacions per al desplegament del currículum al primer cicle d'educació infantil de les Illes Balears. Explica que aquestes s'han hagut de dur a terme amb rapidesa, però que s'ha fet amb la màxima cura i dedicació que s'ha pogut.

Explica també el procés que s'ha seguit:

Quan va sortir el RD es va veure que faltaven aspectes que s'havien de tenir en compte com són: Ordenació i funcions de l'equip educatiu i de la tutora, participació de les famílies, benestar i cura dels infants, etc. de manera seriosa la comissió específica es va posar a fer feina damunt l'esborrany de Decret per incorporar aquests aspectes.

S'ha volgut fonamentar amb el marc normatiu que ja és de referència al primer cicle d'educació infantil de les IB, especialment, l'apartat d'infantil de la LOMLOE, el Document Marc, *L'educació dels infants i la necessària equitat*, i el MPEAPIB. De manera especial es fa referència a aquest Model que ja té repercussió dins els centres per la pràctica inclusiva que hi desenvolupen els EAP i que amb el desplegament curricular és també la pràctica dels equips educatius de les escoles la que s'ha d'impregnar també d'aquest model inclusiu.

S'ha treballat des de l'equip de la comissió específica d'experts, comptant amb l'assessorament de l'equip de la Universitat Ramon Llull-Blanquerna que hi han aportat reflexions i indicacions per anar enriquint i millorant el contingut, però també amb el de persones de trajectòria i expertes en el 0 a 3 anys i amb el DIE. A partir d'aquests assessoraments el document s'ha anat ajustant i modificant.

Algunes membres de la comissió específica també formava part de l'equip que ha treballat amb el Servei d'ordenació per anar coordinant aquestes orientacions amb les situacions d'aprenentatge que s'elaboraven per al currículum i per aconseguir una coherència amb la posterior formació que ara ja s'ha començat a oferir.

Es mostra un esborrany del Mapa de SA, i també una situació d'aprenentatge de les 8 que s'han elaborat, que en total han estat 5 de primer cicle i tres per a l'etapa d'educació infantil. Explica que s'ha utilitzat la mateixa plantilla per a totes les etapes educatives i que ha costat ajustar al primer cicle. Així i tot, el resultat sembla que pot ser exemplificador i bon model per a la pràctica pedagògica al 0-3.

I aquí ja s'entra a explicar el document concret d'Orientacions:

Els reptes inicials eren emplenar aquests buits detectats inicialment i, a la vegada, fer-ho en coherència al model inclusiu que s'expressa en la LOMLOE i en el MPEAPIB.

En el moment que surt publicat el primer esborrany del Decret autonòmic de currículum, el 2 de febrer de 2022, s'observa que alguns dels buits que s'havien detectat ja s'han millorat i que s'han tengut en compte les aportacions que aquesta mateixa comissió també havia presentat. S'aprofita, per tant, la feina feta de redactat d'orientacions fins aquell moment però es decideix fer un canvi en l'índex perquè vagi en sintonia amb el contingut i que tant el contingut com l'estructura reflecteixin aquest marc de Model inclusiu.

Es repassa el contingut a partir d'aquest índex:

1. La Introducció parla del DUA, tot i que és imprescindible també incloure els termes de vincle afectiu i desenvolupament psicomotor.

2. Objecte: destaca tres principis bàsics, el caràcter inclusiu, l'ambient protector i l'aprenentatge globalitzat.

3. Atenció educativa: des d'un model inclusiu on la prevenció, detecció, avaluació i suport són parts imprescindibles de la tasca educativa del centre i són responsabilitat de tota l'equip educatiu.

4. Metodologia: atenció a les necessitats dels infants i famílies, tenint en compte tots els aspectes pedagògics que fan referència a espais, materials, temps i les relacions que s'afavoreixen.

5. Professionals, la importància de la reflexió conjunta i la feina d'equip.

6. De la Participació famílies, recalcant el valor específic que te la família en les escoles.

7. Documents institucionals de centre: s'ha treballat especialment les situacions d'aprenentatge perquè són les concrecions més novedoses, i que es tracten sobretot en el punt 3 de la metodologia tenint sempre de referència la concepció d'infant reflectida al llarg de tot el document.

8. La Coordinació entre el primer i segon cicle d'EI com a moment clau dins l'escoleta de la mateixa manera que ho és el procés d'acollida.

Una volta acabada aquesta presentació s'obre el torn de paraula per recollir les aportacions d'aquesta comissió i acabar d'arrodonir aquestes orientacions. Abans, però, es presenta un format de les orientacions més accessible, on el disseny també afavoreix la lectura i l'aplicació: Es mostra com en de cadascun dels apartats es farien uns destacables per remarcar i fer visibles les parts més importants dels continguts, i també uns requadres que recollirien algunes idees per a la pràctica en relació a cadascun dels apartats.

3. Torn de paraula de valoracions sobre les Orientacions per part dels membres de la Comissió.

Lluïsa Ortiz: dóna l'enhorabona per la feina feta, ja que es veu un document treballat on hi ha una feina molt considerable que ajudarà a fer de pont entre el MPEAPIB i el Currículum d'EI. Destacaria la importància que es repeteixi la idea del benestar dels infants i també que deixi tan clar que la inclusió és l'eix vertebrador de la tasca al primer cicle. Li han agradat especialment els aspectes com: la reducció del nombre de referents per a l'infant, la importància dels espais exteriors i el contacte amb natura, així com també l'avaluació en positiu.

Aporta la idea que se li hauria de donar més protagonisme a la comunicació i el llenguatge, ja que no surt el promoure i provocar-lo, embolcallar l'infant amb el llenguatge i acompanyar-lo, que és un concepte que sí que apareix al MPEAPIB. Quan es parla dels principis metodològics, infant i joc o infant i noves tecnologies, tampoc no es fa referència al llenguatge, es sobreentén que hi és però considera

que s'hi hauria de fer esment específic (en el punt 4 de les pràctiques educatives inclusives del MPEAPIB hi està definit i agrairia s'hi incorporassin). Enviarà la seva aportació per escrit perquè es tenguin en compte per incorporar al document.

Catalina Quetglas: Dóna l'enhorabona pel document i s'ofereix també per fer-hi les aportacions que comparteix a la reunió:

A la introducció troba a faltar el desenvolupament psicomotriu i l'equilibri interior, així com la teoria del vincle, perquè sense això no hi ha desenvolupament sa.

Sobre terminologia, substituiria el terme «alumnes» per «nins i nines o infants» ja que s'apropa més a la vivència emocional i al maternatge. La paraula alumnes suposa distància, que no hi pot haver en aquestes edats primerenques.

També proposa que es doni rellevància a les propostes amb materials preferentment de la naturalesa, així com a la vida a l'exterior el màxim de temps possible.

El terme «desenvolupament» també el substituiria per «desplegament» perquè s'ajusta més al concepte que l'alumne vagi fent, mentre l'adult li proporciona el context per fer-ho.

I sobre l'ús de les Noves Tecnologies demana ser més taxatiu perquè no s'utilitzin els mòbils dins les aules perquè considera que el missatge que s'hi dóna és massa subtil.

Magdalena Collinge diu que l'IEPI valora en positiu les aportacions que es fan en aquesta comissió, que l'objectiu és precisament que sigui útil i que serveixi per enriquir documents.

Vero López: Comenta que li ha agradat molt en general i, en concret, destaca que apareguin els conceptes de compromís ecosocial ja que fa visible les pràctiques que ja es duen a terme, com són la participació dels infants a l'hort, en el reciclatge... També que es faci referència a fer un bon ús de les noves tecnologies, no només per part dels infants, sinó també dels adults perquè que no l'utilitzin quan estan amb els infants, la importància de la natura i els espais exteriors i les avaluacions en positiu. Dóna suport a la idea de na Lluïsa Ortiz d'afegir la importància de cuidar el llenguatge i la comunicació.

JM: L'aportació del compromís ecosocial es va fer des d'Eivissa. És un concepte que actualment és molt reconegut com a bon model de pràctica i es va considerar

important integrar-lo i donar-li sentit dins les orientacions. Tal vegada seria una de les idees dins els destacables igual que el bon ús del mòbil.

Queta Roman: Explica que quan ella llegeix un document pensa en quina impressió en tindrà una educadora novella perquè l'orienti en el què s'ha de fer dins una escoleta. Aquest document, a diferència del RD de currículum, li va semblar molt encertat perquè destaca la cura de l'ambient i dels contextos que s'ofereixen per fomentar el desenvolupament de l'infant, pensant en el benestar i la importància de la prevenció i la detecció. El fil inclusiu es fa transversal a tot el document, així com la necessitat de trobar la cura i el maternatge perquè l'infant es desenvolupi des de l'espontaneïtat. Valora positivament que es reflecteixin les situacions de rutines quotidianes com a punt de partida i que es ressalti la cura dels vincles, ja que el procés d'aprenentatge passa per tot el procés de relació, així com també com s'orienta per a l'avaluació i la recollida de documentació.

Està d'acord amb que es reguli l'ús de les noves tecnologies.

No té aportacions de modificacions.

JM: ressaltava que aquest document és fruit de tota la feina feta en equip i totes les aportacions que s'han rebut al llarg de tot el procés.

Joana Pinya: Expressa que el document reflecteix el treball que es ve fent des de molt de temps. Li ha agradat molt escoltar les aportacions de les companyes de la comissió i hi està d'acord.

Fa aportacions concretes perquè es pugui valorar d'incorporar-les. Aquestes aportacions les enviarà també recollides en un PDF.

Explica que no troba encertat l'ús del terme «relacions familiars estretes» i que ho substituiria per «fluides».

L'aportació de na Lluïsa sobre el llenguatge troba que ja està reflectit en els PLC i que no troba adient que es proposi un mínim de 50% en català i que s'hauria d'eliminar aquest percentatge.

Sobre la documentació gràfica del què passa a l'aula, troba que té el perill que la mestra estigui amb el mòbil a la mà, i per això s'hauria d'indicar que és la +1 la que hauria de recollir la documentació gràfica que també hauria d'expressar l'espontaneïtat de l'acció dels infants. Potser seria convenient utilitzar les càmeres fotogràfiques enlloc de telefon mòbil.

Comenta que li ha sorprès la figura del coordinador de benestar perquè troba que l'educadora ha de dur incorporats aquests valors. És necessari que a les aules domini un ambient de calma i benestar amb una actitud de presència, ja que si l'educadora o algun infant, estan estressats, tot el grup s'impregna de la inquietud i malestar. Ho explica des del punt de vista de la neurocientífica de la UIB Nazareth Castellanos, la qual diu que quan les persones es comuniquen mirant-se als ulls, el seus cervells es va connectant, i això passa inclús parlant a través de les xarxes. Però per aconseguir una comunicació global, la que inclou també el cor, el sentir, no solament el pensar, precisa de la proximitat física, adaptant-se el ritme cardíac d'uns als altres. Es contagia el benestar i la calma, de la mateixa manera que es contagia la inquietud i el malestar. I això es produeix entre els adults a una distància de fins a tres m. I amb els infants a una distància de fins a 7 m.

Considera que l'IEPI té una gran funció que és que les altres etapes aprenguin d'una mirada que no es projecta de dalt a baix, sinó que posa en valor l'especificitat de la primera infància.

JM: explica que la figura de coordinador de benestar ve determinat per la Llei de protecció a la infància, així com que també el tractament de llengües ve determinat per la normativa vigent.

Que aquesta mirada que de vegades es té de mirar cap a les etapes superiors, en aquest cas ha estat també al contrari, ja que en el Decret de primària s'han agafat alguns paràgrafs fruit de les aportacions que es van fer des de la comissió d'educació infantil.

Carmel Redondo: felicita l'IEPI pel document elaborat. Destaca que el que més li ha agradat són els aspectes formals amb les idees ressaltades perquè són precises i clarificadores i demana si es podrien recollir totes aquestes idees en un document separat a les orientacions, facilitant fer visible aquestes bones pràctiques.

MC: contesta que els destacats acompanyen el text de contingut de fonamentació i que segurament té més sentit que una cosa vagi acompanyada de l'altra.

CR: afegeix també la necessitat de recollir i donar més presència a l'estimulació del llenguatge com havia comentat na Lluïsa. Comentant les orientacions en els centres on assisteix, ha recollit la necessitat de comptar amb el temps necessari

per a la coordinació de l'equip educatiu per dur a la pràctica aquestes orientacions i el desplegament curricular. No sap si és en aquest document on s'ha d'abordar aquest tema però sí que farien falta hores sense alumnat, a més d'aprofitar el temps d'una manera eficaç.

MC: respon dient que unes orientacions no inclouen aquest aspecte que sí que es recull a les instruccions de centres i en el Decret de mínims on s'indiquen unes hores per a les reunions o temps no lectiu que en ocasions no es respecten. Des de l'IEPI es respon a aquesta dificultat abordant-ho des de la formació amb les directores d'escoles per a una bona coordinació i gestió del temps amb eines pràctiques que ho facin possible. També s'està planificant que se li doni continuïtat a aquesta formació de cara al proper curs i que se'n continuï fent sobre gestió i organització del temps, així com també sobre el tema de l'ètica de l'ús dels aparells digitals amb el qual tots els membres de la comissió sembla ser que estan d'acord en què ha de ser tractat.

Magda Mesquida: També dóna l'enhorabona pel document elaborat i expressa que li ha ressonat molt al que ha estat l'evolució dels projectes educatius de les escoles a Menorca, que és la realitat que més coneix. Fa referència al que deia na Lluïsa sobre l'embolcall del llenguatge, ja que és l'adult el que posa el llenguatge perquè l'infant el vagi estructurant a partir de l'acompanyament. També comparteix el que ha dit en Carmel sobre la necessitat de temps ja que els moments de reunió són en el seu cas d'una hora i mitja setmanal i, amb tot el que va sorgint setmana a setmana, el temps de reunió no resulta suficient. Destaca que les orientacions li han semblat de fàcil aplicació perquè s'ajusten molt bé a la realitat del que s'està fent a les escoles cada dia.

MC: comenta que aquestes orientacions no són d'obligat compliment i també que van dirigides a EI i CEI de xarxa complementària.

Cris Gomila: Dóna l'enhorabona i considera que les aportacions que s'han fet al llarg de la reunió han resultat molt valuoses. Posa èmfasi en destacar el bon ús de les NNTT, explicant que és un tema que preocupa i que per això ha estat també el contingut de les jornades d'EI que s'han fet aquest any a Menorca. És importat pensar bé com gestionar aquest tema que cada vegada incideix més en el bon funcionament de la pràctica educativa dins les aules.

Francisca Tomàs: Agraeix el document i la redacció perquè considera que resulta fàcil i que té un missatge proper que arriba. Troba que serà una eina important per a les direccions dels centres i que els destacats facilitaràn que es pugui propiciar tractar-les en els equips educatius. S'ha d'encoratjar a les educadores i mestres a llegir-lo, fins i tot, dedicant una part de temps del claustre a la lectura conjunta perquè arribi a tothom.

Està d'acord en incorporar la importància de fomentar el desenvolupament de la comunicació i del llenguatge perquè són molt importants els moments de cercles diàleg, els contes, escoltar i parlar....

Quant a l'ús de les NNTT troba que generen una dicotomia, ja que per una part a 0-3 zero l'ús ha de ser zero, però defensa el poder fer-ne un bon ús per part de les tutores per a la documentació de centre. És a dir, tenir-lo com una eina, ja que en aquests moments la realitat és que el seu ús és imprescindible, una volta ja no són habituals, per exemple, les càmeres de fotos. És el centre, per tant, el que té la responsabilitat de prendre acords de les mesures a prendre.

JM: Explica que Na Poli Figuera ha fet arribar les seves aportacions, tot i no haver pogut assistir, i que fan referència sobretot a la idea de la falta de temps per reunir-se i per a la reflexió en equip.

4. Presa d'acords en relació al recull de valoracions.

1. S'acorda que l'acta d'avui de la Comissió s'enviarà el dia 8 d'abril perquè pugui ser aprovada en la Comissió del dilluns dia 11 d'abril de 2022.
2. S'enviarà el document d'orientacions en format word per si algú vol afegir-hi les aportacions més destacades que consideri que s'haurien d'incorporar al document.
3. També es recolliran i valoraran les aportacions que es facin arribar incorporades al mateix PDF o en forma de redactat a través de correu electrònic.

5. Torn obert de paraula.

CR: es disculpa perquè dilluns que ve, a la reunió de la comissió per tractar l'ordre d'organització i funcionament dels EAP, entrarà a les 18h enlloc de a les 17.30h

RM: en referència a la propera reunió de dilluns 11, explica que és un document ben diferent a les orientacions ja que té un llenguatge i un format normatiu. En aquest sentit, s'agrairan sobretot les aportacions que siguin de caràcter més general. Per facilitar la tasca de lectura d'aquest document, juntament amb l'acta, s'adjuntarà un índex de l'Ordre.

La directora de l'IEPI aixeca la sessió, de la qual, com a secretària, estenc aquesta acta.

La secretària

Vist i plau
La directora de l'IEPI

Júlia Muñoz Ametller

M. Magdalena Collinge March